यं प्रशंसन्ति बन्धक्या न स जीवति मानवः । हित्वा तान् परमेष्वासान् पाण्डवानमितौजसः ।
आहितं भारतैश्वर्य्यं त्वया दुर्य्योधने महत् । तं द्रक्ष्यसि परिभ्रष्टं तस्मात्त्वमचिरादिव ।
ऐश्वर्य्यमदसम्मूढं बलिं लोकत्रयादिव । १४४५

इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि प्रजागरपर्व्वणि विदुरवाक्ये सप्तत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३७ ॥

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ अनीश्वरोऽयं पुरुषो भवाभवे सूत्रप्रोता दारुमयीव योषा । धात्रा तु दिष्टस्य वशे कृतोऽयं तस्माद्वद त्वं श्रवणे धृतोऽहं ।

॥ विदुर उवाच ॥ अप्राप्तकाले वचनं बृहस्पतिरपि ब्रुवन् । लभते बुद्ध्यवज्ञानमवमानञ्च भारत ।
प्रियो भवति दानेन प्रियवादेन चापरः । मन्त्रमूलबलेनान्यो यः प्रियः प्रिय एव सः ।
द्वेष्यो न साधुर्भवति न मेधावी न पण्डितः । प्रिये शुभानि कार्य्याणि द्वेष्ये पापानि चैव ह ।
उक्तं मया जातमात्रेऽपि राजन् दुर्य्योधनं त्यज पुत्त्रं त्वमेकं । तस्य त्यागात्पुत्त्रशतस्य वृद्धिरस्यात्यागात्पुत्त्रशतस्य नाशः । १४५०
न वृद्धिर्व्वङ्ग मन्तव्या या वृद्धिः क्षयमावहेत् । क्षयोऽपि बङ्ग मन्तव्यो यः क्षयो वृद्धिमावहेत् ।
न स क्षयो महाराज यः क्षयो वृद्धिमावहेत् । क्षयः सविह मन्तव्यो यं लब्ध्वा बङ्ग नाशयेत् ।
समृद्धा गुणतः केचिद्भवन्ति धनतोऽपरे । धनवृद्धान् गुणैर्हीनान् धृतराष्ट्र विवर्जय ।

॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ सर्व्वं त्वमायतीयुक्तं भाषसे प्राज्ञसम्मतं । न चोत्सहे सुतन्त्यक्तुं यतो धर्मस्ततो जयः ।

॥ विदुर उवाच ॥ अतीवगुणसम्पन्नो न जातु विनयान्वितः । सुखक्षममपि भूतानामुपमर्द्दमुपेक्षते । १४५५
परापवादनिरताः परदुःखोदयेषु च । परस्परविरोधे च यतन्ते सततोत्थिताः ।
सदोषं दर्शनं येषां संवासे सुमहद्भयं । अर्थादाने महान् दोषः प्रदाने च महद्भयं ।
ये वै भेदनशीलास्तु सकामा निस्त्रपाः शठाः । ते पापा इति विख्याताः सवासे परिगर्हिताः ।
युक्तास्त्वान्यैर्महादोषैर्ये नरास्तान् विवर्जयेत् । निवर्त्तमाने सौहार्द्दे प्रीतिर्नीचे प्रणश्यति ।
या चैव फलनिर्वृत्तिः सौहृदे चैव यत्सुखं । यतते चापवादाय यत्नमारभते क्षये । १४६०
अल्पेऽप्यपकृते मोहान्न शान्तिमधिगच्छति । तादृशैः सङ्गतं नीचैर्नृशंसैरकृतात्मभिः ।
निशम्य निपुणं बुद्ध्या विद्वान् दूरादिवर्जयेत् । यो ज्ञातिमनुगृह्णाति दरिद्रं दीनमातुरं ।
स पुत्त्रपशुभिर्वृद्धिं श्रेयश्चानन्त्यमश्नुते । ज्ञातयो वर्द्धनीयास्तैर्ये इच्छन्त्यात्मनः शुभं ।
कुलवृद्धिञ्च राजेन्द्र तस्मात्साधु समाचर । श्रेयसा योक्ष्यते राजन् कुर्व्वाणो ज्ञातिसत्क्रियां ।
विगुणा ह्यपि संरक्ष्या ज्ञातयो भरतर्षभ । किं पुनर्गुणवन्तस्ते त्वत्प्रसादाभिकाङ्क्षिणः । १४६५
प्रसादं कुरु वीराणां पाण्डवानां विशाम्पते । दीयन्तां ग्रामकाः केचित्तेषां वृत्त्यर्थमीश्वर ।
एवं लोके यशः प्राप्तं भविष्यति नराधिप । वृद्धेन हि त्वया कार्य्यं पुत्त्राणां तात शासनं ।
मया चापि हितं वाच्यं विद्धि मां त्वद्धितैषिणं । ज्ञातिभिर्व्विग्रहस्तात न कर्त्तव्यः शुभार्थिना ।
सुखानि सह भोज्यानि ज्ञातिभिर्भरतर्षभ । सम्भोजनं सङ्कथनं सम्प्रीतिश्च परस्परं ।
ज्ञातिभिः सह कार्य्याणि न विरोधः कदाचन । ज्ञातयस्तारयन्तीह ज्ञातयो मज्जयन्ति च । १४७०